

A VESZPRÉM MEGYEI LEVÉLTÁR MUNKATERVE 2008

Bevezető:

Mint ismeretes, Veszprém Megye Önkormányzatának Közgyűlése a 2007. december 13-i ülésnapon új levéltárigazgatót nevezett ki intézményünk élére. Madarász Lajos igazgató, főlevéltáros, az ország legrégebb óta hivatalban levő levéltárigazgatójának közalkalmazotti jogviszonya csaknem 37 év után, 2008. április 11-ével megszűnik. Hermann István 2008. április 14-én áll hivatalba. Ebben a helyzetben, amelyben egyrészt feltétlenül biztosítani kell az intézményi működés szakmaiságát és folyamatosságát, másrészt pedig meg kell alapozni a lehetőséget az új vezetői program érvényesítésének, a levéltár átmeneti kormányzatképpen működő vezetősége úgy döntött, hogy a 2008-as év tevékenységét két időszakra tagolva kell megtervezni. Az intézmény munkatervét egész évre, az egyes dolgozók feladatát konkrétan megadó munkaterveket rövidebb időszakra. Tekintettel az igazgatóváltás időpontjára és az utána hamarosan bekövetkező nyári hónapokra, az első időszakasz végét augusztus végében jelölte meg.

Az eképpen átmenetinek is tekinthető munkaterv a szakmai szabályok, a hivatalos, közművelődési és tudományos elvárások, a közéleti aktualitások és a méltányolt személyes ambíciók, továbbá a tényleges lehetőségek függvényében alakult ki, és értelemszerűen törekedik érvényesíteni az igazgatóválasztás porondján sokszor hallatott „lendület” és „újító szellem” jelszavát. Megjegyezzük: az ilyen értelmű megújulásra a lezajlott személyi változás nélkül is minden bizonnyal sor került volna intézményünkben.

A LEVÉLTÁR ANYAGI ELLÁTOTTSÁGA ÉS SZEMÉLYI ÁLLOMÁNYA

I. Anyagi ellátottság, műszaki fejlesztés:

A 2007. évi teljesítéshez viszonyítva költségvetésünk 1,03%-kal emelkedett, mely 1.342.000 Ft-ot jelent.

Költségvetésen belül a bér és járulékai 74,43%-ot tesznek ki. A 2008. évi költségvetés felhalmozási kiadásokat nem tartalmaz. Igény esetén a fenntartó keretéből igényelhetünk fedezetet (2007-ben a felhalmozási kiadás 1.722.000 Ft volt).

Költségvetésünk a törvényben meghatározott feltételek megléte esetén fizetendő jubileumi jutalmak összegét sem tartalmazza. A fenntartó utalása szerint pótelőirányzatként biztosítják ennek fedezetét.

Dologi kiadásokra az előző évhez viszonyítva 6.671.000 Ft-tal kaptunk többet. Ez az energiaáremelés többletköltségét fedezi ugyan, de az évek óta elmaradt szakmai és működési beszerzésekre csak kis mértékben nyújt fedezetet.

Létszámleépítés 2007-ben történt. 4 fővel csökkent a dolgozók létszáma. E leépítés fedezetét a központi költségvetés biztosította. 2007. július 1-től intézményünk önálló gazdálkodási státuszát a részben önálló gazdálkodási jogkör váltotta fel, amelyet az önálló adószám visszahozatalával 2008 februárjától máris módosított a fenntartó.

2007 folyamán a dolgozókat igen érzékenyen érintette a „takarékosági” intézkedések bevezetése, mely során több bérelem megszűnt (nyelvpótlék, gépkocsivezetői pótlék), valamint csökkent az étkezési hozzájárulás összege is. A lehetőségek engedtével fontosnak

tartanánk az előírt takarékoskodás elviselhető szintre való enyhítését, tudniillik egy ilyen fejlemény előnyös hatást gyakorolna a dolgozókra és munkájukra.

<u>Előirányzat (1000 Ft-ban):</u>	<u>2007</u>	<u>2008</u>
Személyi juttatások	85.235	74.070
Munkaadókat terhelő járulékok	25.543	23.045
Dologi és folyó kiadások	28.476	33.353
<u>Felhalmozás</u>	<u>1.722</u>	<u>–</u>
	140.976	130.468
Engedélyezett átlaglétszám (fő):	38	34,5

II. Személyi ellátottság; vezetés, továbbképzés:

Az intézmény induló személyi állománya 2008 elején névleg 34,5 fő, azaz 35 személy. Év közben előreláthatólag megszűnik több munkatársunk munkaviszonya. Nevezetesen: június 30-cal lejár Varga Kázmér segédlevéltáros és Tóth Mihály karbantartó, fűtő határozott idejű kinevezése. Gergely Istvánné takarító november végén készül nyugalomba vonulni. A dolog év eleji állása szerint Dobi Marianna levéltáros és Balogh Elvira segédlevéltáros még december végéig lesznek közöttünk. Dobi Marianna időközben bejelentette, hogy március 31-gyel végleg távozni kíván. Április 20-án lejár a fél álláshelyen levő Egyed Istvánné ügyviteli alkalmazott határozott időre megállapított közalkalmazotti jogviszonya is. Az április közepén munkába álló új igazgatónak tehát elődjénél több lehetősége lesz személyzeti téren.

A 2007 folyamán megerősödött hierarchia, ill. osztályszervezet az átmeneti időben feltehetőleg változatlan marad. Jelentősebb feladatként a Pápai Osztály munkájának (intenzívebb működtetésének) megoldása jelentkezik, megoldandó az osztály működtetésének reális bővítése, a szükséges személyi feltételek megteremtése, a munka módszertani begyakorlása, felügyelete és mindezek szervezési teendői.

Az év során folytatódik és befejeződik 4 dolgozónknak az újabb 7 éves ciklus szerinti továbbképzése. A Budapest Főváros Levéltára szervezése alatt álló újabb tanfolyamok esetleges megindulásával még további kollégák beiskolázása válható. Rendszergazdánk és restaurátorunk is járnak tanfolyamra, amit támogatunk; elfoglaltságuk kevésbé terheli a hivatalos munkaidőt.

A vezetés szándékával találkozó régi dolgozói felvetéseknek készülünk eleget tenni egy praktikus házi továbbképzés megszervezésével.

A LEVÉLTÁR SZAKMAI MUNKÁJA

III–IV. A gyűjtőterület felügyelete, anyaggyarapítás, anyagvédelem:

E cím alatt jelentkeznek leginkább a levéltár hatósági teendői.

Az iratsejtezések ellenőrzésével és az iratátvételekkel párhuzamosan minden esetben sort kerítünk az iratképző szervek iratkezelésének és irattárainak ellenőrzésére is.

A levéltár – 2006-ban megkezdett programja keretében – ebben az évben is folytatja a tanácskorszak (1950–1990) közigazgatási iratainak átvételét az önkormányzati hivataloktól. A folyamatot folytatva tervezzük Herend, Várpalota, Ajka, Tapolca városok és egyes körjegyzőségek, községi hivatalok felkeresését.

Az említett önkormányzati hivatalok mellett az államigazgatási szervek közül a Megyei Főügyészség és a városi ügyészségek (Veszprém, Ajka, Pápa, Tapolca) máris

bejelentett selejtezéseit kívánjuk ellenőrizni. Folytatjuk a bíróságok és a rendőrkapitányságok selejtezéseinek ellenőrzését is. Más működő vagy felszámolt szervek már bejelentett selejtezéseit is szándékunkban áll ellenőrizni.

A 335/2005 (XII. 29.) Korm. rendelet értelmében a közfeladatot ellátó szervezetek új iratkezelési szabályzatot kellett készíteniük 2007-ben. Ennek a rendeletnek még 2008-ra is áthúzódó hatásaként a helyi önkormányzatoktól kb. 30–40 iratkezelési szabályzat beérkezésére számítunk. A fenti rendelet 2007. évi módosítása előírja a levéltárak és a közigazgatási hivatalok együttműködését az önkormányzati hivatalok iratkezelése ellenőrzésével kapcsolatban. A Megyei Közigazgatási Hivatallal ez ügyben az egyeztetés megtörtént.

Ebben az évben meg kell kezdeni a 10/2002 (IV. 13.) NKÖM rendelet 6. §-a által előírt számítógépes szervnyilvántartás felfektetését az e-Archivum program keretei között. Ezt azonban meg kell előznie a korábbi gyűjtőkori jegyzék, illetve a szervdossziék teljes felülvizsgálatának. 2008-tól megkezdjük a gyarapodási napló vezetését is az e-Archivum programban, mindamellert papíralapon is vezetjük tovább a gyarapodási naplót.

Az év során folytatni kívánjuk a gyűjtőterületen még lappangó tartós, történeti értékű iratanyagok felderítését és vásárlását. Nagy lendületet adna terveink valóra váltásának, ha elnyernék a Nemzeti Kulturális Alap e célból meghirdetett pályázatát.

Az iratvédelmi műhely a terveknek és a szükségleteknek megfelelően fogja végezni restaurálási, konzerválási, fertőtlenítési munkáját. Ezenkívül szabályozandó a Pápai Levéltári Osztály raktári légköri adatainak rendszeres mérése is.

V–VI–VII. Belső levéltári feltárómunkák (iratrendezés, értékelő iratselejtezés, segédletek készítése):

A címben felsoroltak jelentik a levéltár leginkább „fajspecifikus” feladatait.

A levéltár az elmúlt évi gyűjtőterületi és belső feldolgozó munkájára vonatkozó terveinek megfelelően, ill. azok folyamányaként az idei munkatervünkben is elsősorban községi tanácsi fondok iratainak rendezését tervezzük. Ezek mellett folytatjuk a Megyei Tanács Építési Osztálya, Művelődési Osztálya és Kereskedelmi Osztálya iratainak rendezését. Tervbe vettük a Megyei Tanács szakosztályainak eddig részben külön kezelt segédleteinek egységesítését, egy közös fondba való rendezését. Ez a terv nagyon aprólékos adminisztrációs és sok fizikai munkát is kíván. A változás érinti a raktári jegyzékeket, a kötetek számozását. A munka során a raktári jegyzékeket javítani kell, sok esetben újra kell gépelni. A változásokat át kell vezetni a különböző statisztikai és topográfiai segédleteken is.

A szorosan vett rendezési és segédletkészítési munkák mellett egy soron kívüli jegyzékelési munkát is be kell iktatnunk. Az 1950 óta letétként a levéltár állományában lévő három Veszprém megyei ferences rendház (pápai, sümegi és veszprémi) középszinten megrendezett iratanyagát a ferences rendtartomány visszakeríti a ferences levéltár számára. Levéltárunk csak azután hajlandó átadni az iratokat, ha azokról digitális másolat készül. Ezért az év során darabszinten jegyzékeljük mindhárom fond iratait. Az egyes iratokról digitális másolatot készítünk és egy adatbázisban egymás mellé rendeljük az irat meghatározását, illetve az iratról készült képet.

Idén számítógépre kívánjuk vinni a levéltár minden egyes fondjáról, ill. állagáról eddig kézzel vezetett, az iratanyag terjedelmi, rendezettségi, segédletekkel való ellátottsági adatait tartalmazó statisztikai segédletét, mely munka a tavalyi évben elmaradt. Az iratgyarapodásokkal, rendezéssel együtt járó változásokat folyamatosan frissíteni kívánjuk az e-Archivumban is.

VIII. Kutató- és ügyfélszolgálat:

A levéltárnak ezek a funkciói befolyásolják leghatékonyabban a szakmáról alakuló közképet.

Az év során a kutatószolgálat iránti igények tartósan nagy száma várható, mely a kutatóterem nyári zárása előtt még fokozódhat is. Folyamatosan meg kell felelnünk a szolgáltatás informatív mivolta iránti társadalmi elvárásnak és ezzel egyidejűleg a dokumentumok biztonságát előíró szakmai követelményeknek.

Az augusztusig terjedő tervezési időszakban fel kell készülnünk a kutatószolgálat még célszerűbb ellátását célzó belső átszervezésre. Ennek során rendezni kell a szolgálat személyi körét és beosztását, valamint a szorosabb és lazább referencia kérdését. Feladat továbbá a kutatószolgálat dokumentációja számítógépesítésének kiigazítása, amely mellett még papíralapon is történik az írásbeliség.

A kutatószolgálat rendes évi szüneteltetését az augusztus 4. és 29. közötti négy hétre tervezzük. Itt jegyezzük meg, hogy az intézmény karácsony és újév közti, energiatakarékossági célú teljes zárása december 29—31-ére várható.

Az ügyfélszolgálatban továbbra is meg kell felelnünk a legkülönbözőbb vonatkozású hivatalos vagy magánügyekben érkező személyes, írásos vagy telefonos megkereséseknek.

További intézkedésig továbbra is biztosítjuk heti 1 munkanapon a közönségszolgálati ügyeletet a Pápai Levéltári Osztályon.

A reprográfiai műhely a terveknek és a napi szükségleteknek megfelelően folytatja tevékenységét. Feladata ezenkívül a digitalizált levéltári anyag praktikus nyilvántartási rendjének kialakítása.

IX–X. Kiadványmunka, közművelődés, közkép:

Az intézmény új székházban való berendezkedésével mind időszerűbbé válik a levéltár hosszú távú tudományos kutatási és publikációs terveit újrafogalmazni. A következő évek, évtizedek ez irányú szakmai tevékenységét meghatározó program megalkotása, mely a legigényesebb döntéselőkészítést igényli, folyamatban van. A hosszú idő óta várt kutatónap felhasználását a tudományos program menetében kívánjuk érvényesíteni.

Kiadvány megjelentetését a Nemzeti Kulturális Alaptól nyerhető pénzeszközök révén tervezhetjük. Számításba jön a „Veszprém megye községeinek urbáriumai” c. kötet (Lichtneckert András kézírata) megjelentetése és a levéltár 2007-ben rendezett családtörténeti konferenciája anyagából (Márkusné Vörös Hajnalka által) szerkesztendő konferenciakötet kiadása.

2008. június 27-én tervezzük megtartani — az I. világháború befejezésének 90. évében — a székely hadosztály történetéről szervezendő történeti konferenciát. (Vállalkozásunkat az magyarázza, hogy levéltárunk őrzi a hadosztály parancsnoka, Kratochwill Károly irathagyatékának nagyobb részét.) Amennyiben sikerül pályázaton pénzt elnyerni hozzá, a rendezvényt megismételjük Csíkszeredában.

Az év során két felolvasóülést tervezünk: a veszprémi székeskáptalan mint hiteleshely 2007-ben váratlanul előkerült legelső, 1635—1656-os évkörű kötetének bemutatása alkalmából (ápr. 10-én) és a veszprémi színházépület átadásának 100. évfordulója, egyben a mecénás Óvári Ferenc születésének 150. évfordulója tiszteletére (ősszel).

A közönség számára nyilvános földszinti folyosószakaszon kamarakiállítást állítunk össze mindkét felolvasóülés alkalmából.

Kellő szellemi kapacitás meglétében az év utolsó hónapjaiban csatlakozni kívánunk a 2009-es napóleoni emlékévknek Győr Megyei Jogú Város Levéltára által összefogott észak-dunántúli történeti programjához.

A levéltár honlapján időről időre tudósítjuk az érdeklődő nagyközönséget rendezvényeinkről, továbbá a kutató- és ügyfélszolgálatot érintő tudnivalókról. Új rovatokkal nagyobb fórumot kívánunk adni a kollégáknak munkásságuk bemutatására.

XI. A szakkönyvtár kezelése:

Az év fontosabb feladatai a soros munkák elvégzésén kívül: a nagyszámú ajándék és ingyenes szerzeményű könyvanyag még besorolatlan részének feldolgozása, a dr. Tóth Dezső által felajánlott kéziratos helytörténeti bibliográfia adatbázissá építésének befejezése és a Pápai Osztály könyvtárának nyilvántartásba vétele.

XII. Az állami anyakönyvi másodpéldányok kezelése:

A levéltár számára előírt államigazgatási tevékenység az 1895 óta töretlenül a helyhatóságoknál őrzött elsődokumentumokban tett utólagos bejegyzések bevezetése a másodpéldányokba, ami több ezer tétel betű szerinti beírását, valamint a bejegyzés helyességének ellenőrzését jelenti.

XIII. Nemzetközi kapcsolatok:

Ápolni kívánjuk nemzetközi kapcsolatainkat, amelyeket eddig két területi általános levéltárral (Vágsellye /Szlovákia/, Zenta /Szerbia/) építettünk ki. A székely hadosztály történelmi évfordulójával összefüggésben tervezett házi konferenciánk esetleges székelyföldi megismétlése lehetőséget nyit egy újabb társintézménnyel: a sepsiszentgyörgyi Kovászna Megyei Állami Levéltárral való kapcsolatfelvételre.

Ha újból elnyerjük a Nemzeti Kulturális Alap támogatását az Esterházy-család cseszneki ága iratanyagának további feltárására és mikrofilmetezésére a pozsonyi Szlovák Nemzeti Levéltárban, folytatjuk ezt a munkát.

Kapcsolatainkban a szívéllyességen túl a szakmai hozadékra, ill. a Veszprém vármegye történetét illető forrásbázisra törekszünk.

*

Mellékletek:

- 1., A Veszprém Megyei Levéltár 2008. évi költségvetési bevételi és kiadási előirányzatai.
- 2., Kimutatás a levéltár dolgozóiról, 2008.
- 3., Kimutatás a 2008-ban rendezni tervezett fondokról.

Veszprém, 2008. február 29.

Somfai Balázs s.k.
levéltárigazgatóhelyettes